

unternommen im Jahre 1863. Wien 1867. И двѣтъ сж издадени въ Denkschriften der Philos.-Hist. Classe на Виенската академия на наукитѣ, томове XI и XVI. Ханъ е познавалъ добръ албански и грѣцки езици, а за сръбски му помагалъ сръбскитѣ майоръ Франьо Захъ, директоръ на Бѣлградското артилерийско училище, по народность чехъ, който го е придружавалъ въ първото му пжтуване, 1858 г. Това го е улеснило, да може да събере по-точни вѣсти за народността на населенията, сръдъ които е пжтувалъ, и да провѣри онова, което официалната турската властъ или самитѣ жители заявявали по сжщия въпросъ. Изглежда, че на Заха е било поржчано отъ сръбска страна да отбѣлѣзва изъ своя пжтъ, дѣ живѣятъ сърби, българи или албанци. Това знаемъ отъ едно писмо на Йована Гавриловичъ отъ Бѣлградъ, 7 януари 1859 г., до В. Караджича. Гавриловичъ пише на послѣдния: „Како е Г. Франьо Захъ, управитель овдашнѣ артил. школе путовало съ Г. Ханомъ одъ Београда до Солуна, и ова дана со амо вратио, отидемъ къ нѣму данасъ и упитамъ га: елъ бележіо на своме путу, где Срби, Бугари, Арнаути станую по онимъ краевима. Одговори ми, да не само бележіо, него ми на мою велику радость покаже израђену карту у којои е све што знати желимо означіо“ (Вукова преписка, III 420). Докладътъ на Заха е останалъ досега необнародванъ, но за него знаемъ отъ съобщенията, влѣзли въ пжтописитѣ на Хана, както и отъ картитѣ на послѣдния. Въ тѣзи карти при имената на селищата сж поставени букви B, S, os, a, за да се означа народността на населенито: B = Bulgaren, S = Serben, os = Osmanen, a = Albanesen. Ето защо вѣститѣ на Хана и на неговитѣ карти сж цѣнни за нашия въпросъ.

Сръбско-българската говорна межда у Хана върви по р. Българска-Морава та до Призрѣнъ въ политѣ на Шаръ-планина. На юго-изтокъ отъ тая межда държатъ българитѣ, а на сѣверо-западъ сръбитѣ и албанцитѣ. Така въ Куршумли, Прокуплье (на р. Топлица, притокъ на Българска-Морава), въ покраината Добричъ (между Прокуплье и Нишъ) населението е сръбско (Hahn, Reise von Belgrad nach Salonik, p. 22, 136, 137), а край Българска-Морава¹⁾ — Курвинъ-градъ, Лѣсковецъ, Враня — населението е българско (пакъ тамъ, 28, 45, 144, 145 и пр.).

¹⁾ Ханъ именува рѣката Bulgar Morawa.